

~~917~~

EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.

VITEBERG.

11-59.

SIGNAT. MDCCCXIII

Q. D. B. V.

EXAMEN

SULPHURIS
VITRIOLI ANODYNI

ex
Consensu Gratiolæ Facultatis Medicæ
in Inclyta Wittebergenſi

PRÆSIDE
CHRISTIANO VATERO
Phil. & Med. Doct. 40

Publico eruditorum examini submittit
JOHANNES EPHRAIM Böhmi/

Pofon. Hung. Med. Stud.

Ad D. XXIX. April Anno MDCLXXXIII. X
In Auditorio Medicorum.

WITTEBERGÆ,
Typis Viduæ AUGUSTÆ BRÄUNINGÆ.

Jan. 2000 M,

VIRIS
MAGNIFICA AUTHORITATE GENERIS NOBILITATE
AMPLITUDINE ET EXCELLENTIA
ILLUSTRIBUS
DOMINIS

DOMINIS CONSULIBUS
EMINENTISSIMIS,

RELIQVISQVE
INCLYTI SENATORII ORDINIS MEMBRIS SPECTA-
TISSIMIS CELEBERRIMÆ IMPERIALIS LIBERÆQVE
REIPUBLICÆ RATISBONENSIS MAXIME
VENERANDIS

PATRIÆ PATRIBUS
MUSAGETIS OPTIMIS
DOMINIS
MECOENATIBUS ET EVERGETIS.
GRATIOSISSIMIS.

Hoc
Qvale, qvale Periculum Medicum
in
Gratæ mentis Argumentum
Ulterioris Fautoris Invitamentum
Impensisque Observantiæ monumentum

Cum
Submissa Reverentia
Sacrum Inscriptum ac nuncupatum cupit
devotus Cliens

Johannes Ephraim Böhm/
Autor & Respondens.

Son sine ratione sulphur à priscis Græciæ Sa-
pientibus *ad beior*, seu divinū quid appellabatur,
sive ut Plutarchus vult, ob odoris similitudi-
nem, quem corpora fulmine, tanquam sacro
& divino igne, percussa, edere solent; sive quod divini ali-
quid in *Æ* lateat, & quasi à Diis immediatè in humani ge-
neris subsidium cœlicis missum & inspiratum sit Antido-
tum, cujus potissimū ope virg omne pestiferum, sive pe-
stem ipsam, venenorum malorumque contagioso-
rum insolentissimum morbum, qui & olim à Diis imme-
diatè immitti credebatur, curaret Hippocrates, ejusque
posterī. Experimur enim profectò *Æ*is communis virtute-
tes adhuc non exiguas, quin admirabiles & divinas, tam in
Pestis quàm aliorum plurimorum morborum curatione.
Sed longè tamen præstantiora & præsentiora judicantur
hodiè Mineralium Sulphura, arte Chemicà parabilia, quo-
rum quidem efficaciam paucos observasse, & paucissimos
aliis communicasse conqueritur *Clarissimus Sylvius Prax. Ap-
pend. Tr. ii.* Et propterea ibidem omnibus Medicæ artis ad-
dictis candidè commendat, ac sedulò consulit, ut ex quo-
libet minerali parare addiscant istud, utpote Medi-
camentum in peste & plurimis aliis morbis excellentissi-
mum, cui quivis Medicus tutò fidere queat. Ex quorum
centu non solum est *Æ*gii, pro diversà præparatione inter
pauciora optimum & tutissimum Vomitorium, insigne

A 2

Dia-

Jun. 2000 W,

Diaphoreticum, Alterativum &c. de quo alio loco; sed quam maximè sulphur Vitrioli, ut vocatur, Anodynū, cui tantas tamq; admirandas inesse virtutes semper judicārūt Veteres aequè ac Recentiores Spagyrici celebriores, ut eas potius tacendo admirari, quam multis propalare, vel invidis & ignaris deridendas exponere voluerint: Inde credo, factum, quod multi quidē ex Paracelso sulphur istud, tanquam summum arcanum ad omnes ferè cerebri affectus, ceu optimum & tutissimum anodynum, valere ipsumque Opium, Saluberrimum aliàs medicamentum, superare asserant, sed pauci de non trent, paucissimi etiam propterea credant. Placuit igitur pauca quædam in præfenti circa sulphuris hujus existentiam, præparaciones varias, naturam & usum meditari. Faxit Deus feliciter!

CAP. I.
NATURAM VITRIOLI
examinat.

§. I.

Duplicem Vitriolo, sicut reliquis etiam Mineralibus & Metallis jam tum præsci Sapientes attribuerunt signaturam, seu formam, internam scilicet & externam: Hanc communiter viridem statuebant, quamvis noverint etiam interdum alterius coloris esse, de viridi tamen plus minus participantis; sub hac autem externa delitescere credebant internam, gratissimam scilicet rubedinem, summum istud, quod quærunť Artifices, arcanum continentem: Idq; indicare volebant usitato illo ænigmati, quo ajunt: *Visitabis Interiora Terræ, Resificando Invenies Occultum Lapidem, Veram Medicinam.* Quò non solùm in Vitriolo, uti ex literis initialibus cujusque dictionis patet, esse
& de-

& delitescere universalem & veram Medicinam, verum etiam, quæ ratione ea sit eruenda, significabant: videlicet non harendum esse in externis illis, sed oportere altius quid sibi proponere, interiora \ominus inquirere scrutariq; præcipue rubedinem, quam adeo huc usq; in arcanis sibi servant Artifices.

§. 2. Dicitur autem communiter \oplus lum, eo quod vitri colorem & splendorem referat, & reponitur inter \ominus ium genera, ita primum docente *Paracelsol. 2. d. morb. mineral. & l. 4. Phil. cap. 6.* Sed si accuratius judicatur, non tam \ominus , quam corpus aliquod minerale & metallicum ex Spiritu acido phlegmate diluto, & minera æris cujusdam sive ferri, sive cupri, aut utriusque compositum apparet. Adeoq; potius nihil aliud, quam metallum quasi solutum ex Spiritu \oplus is acido, corpore \ominus li, aut \oplus eo metallico compositum; sulphuræ salsuginis acidæ æratæ aut ferratæ coagulum, quod denuo Δ is ope in metallum redigi potest æstimatur.

§. 3. Patet res potissimum ex generatione ipsius & resolutione: Reperitur enim in terræ visceribus universale acidum embryonati \oplus is, à quo Mineralia quælibet ortum suum trahunt, pro diversitate saltem terræ, cui acidum illud jungitur, diversa. Ita junctum illud acidum cum terrâ refinosa & pingui, gignit \oplus commune; idem verò, si pervadit terram, cui minera æris vel ferri subest, portionem ejus aliquam abradit, & exedit, tantam nempe, quantum secundum proportionem acidi Spiritus dissolvere potest, ex quo liquor redditur viridis ut plurimum, aut subluteus, demumque condensatur & concrescit in \oplus li formam; Si verò Terram petrosam transit & calci formem, mechanicâ necessitate in \oplus enabit; unde etiam fit, quod singula conjunctim in unicâ minerâ reperiant sæpius, & ex unâ eademque Artifices excoquant: In Ois præparatione urina humana aliis in locis adjicitur pro \oplus li separatione, ex quâ propterea Spir. & \ominus volat. urinæ additis alcalibus facile prolicitur.

§. 4. Simili prorsus modo ex his ad naturæ exemplar arte componuntur \oplus \oplus & \oplus lum: quando enim idem acidum terræ petrosæ aut cretaceæ affunditur, Alumen; si terræ refinosa, Sulphur, si gle-

A 3

bæ

Jun. 2000 M,

bæ ferri aut Qris additur, vitriolum emergit: Ita si stigma acidum
 Gio pulverifato affundis, & fortiore Δe urgebis, sulphur citrinum
 à vulgari non differens in magnâ copiâ acquires; vel si ipsum spi-
 ritum ☉ cum æquali vel duplâ portione oleum Therebintinæ ex
 retortâ destillabis, prolicies notabilem Δis copiam circa collum:
 Tantum quod observare liceat, in communi Δe subtilissimum &
 purissimū potissimum acidū concentrari, unde etiam ex hac ratio-
 ne ejus spiritus consulto præ aliis ad ☉ J, aliasq; præparaciones
 inservire constat.

§. 5. Sed præterea substantia ☉li metallica patet, quod
 quæ vis metallica vena ☉li pl9 ming exhibeat; quin & ex omni me-
 tallo elici possit. Et hac ratione etiam non immeritò
 inter metallorum primordia cum Gio reponatur: Parant propte-
 rea Chimici ☉la ex quovis Metallo, præcipue ex Qre & Fe, quæ
 penè tota in ☉lum abeunt, sacharū quoq; H nihil aliud quàm ☉lū
 minerâ ejus modificatum esse existimamus. ☉la ☽ & ☉ rariora
 quidem sunt, sed habentur tamen apud *Libav. Synt ag. arcan. Chim.*

§. 6. Neq; tamen in ☉lo minera semper eadem, sed modo
 Jis, modò Qea, modò Olaris modò mixta existit, unde etiam hujus
 ratione in coloribus, maximè variat; Cœruleum Hungaricum
 Cyprinum vel Romanum Cupri potissimum, viride autem, ut Gos-
 lariense, Anglicum aliaq; Jis sunt productum: Inter mista plures
 juxta metallorum species tincturas exhibent, siquidem vix ullum
 reperitur nativum, aut vulgare, quod unico saltem metallo existen-
 tiæ suæ debeat primordia, quo magis autem ad albedinem vergit,
 eo minus de mineris istis participat; Unde etiam est, quod alia post
 vulgarem destillationem relinqvant crocum Jis alia Qis alia mix-
 tum, vel nullum.

§. 7. Si igitur ☉la quævis nihil aliud sunt quam imperfecta
 metalla, utiq; eadem cum iisdem primordia & elementa habebunt.
 Talia autem huc usq; communi philosophorum consensu tria sunt
 habita, *Salinum* scilicet, *Sulphureum* & *Mercuriale*; quorum quidem
 ultimum non nisi sub phlegmatis schemate exhibetur in mixtis
 aliis

allis, præter metalla in quibus perfectam demum formam acquirunt ac proinde merito eorundem mater & principium audit. Eadem principia in omnium mixtorum adeoque etiam O li generatione, tanquam primus semini actus s. prima entia, ex universalissimis constantur & per resolutionem chemicam manifestè exhibentur, unde etiam principia chimica dicuntur.

§. 8. De mercuriali isto seu phlegmatico in O lo reperiundo nullum prorsus dubium oriri potest, siquidem istud satis manifestè satisque largè in omni calcinatione evaporatione & destillatione ostenditur. Neque etiam de salino; cum aliàs præ omnibus aliis facili solutione, coagulatione, saporibus, resolutione in spiritum, gillam aliisque maxime emineat, & propterea à plerisque inter O lia referatur. Debetur n. istud originaliter spiritui universali acido à prima digestionem (quæ salifica est) orto, quamvis in hoc statu non sit purum & seorsim existens, sed terreis metallicis & A eis partibus intimè combinatum & unitum.

§. 9. Ast de A eo principio major difficultas oritur, unde quædam ab ejusdem origine huc repetenda veniunt. Aliud enim A est quod commune vocant & minerale, aliud philosophorum & chemicorum ad generationem & compositionem mixtorum omnium concurrans. Commune illud A est Terra seu Minera quædam pingvis resinosa oleosa, inflammabilis, odorabilis & colorata, adeoque mixtorum individuum, lucem scilicet cum spiritu suo architectonico acido in sinu gerens; Per A autem chemicum intelligitur saltem terra quædam subtilissima, minus quidem manifestè oleosa, inflammabilis, spiritu tamen isto acido & luce prædita, semper sub integumento salino aliisque latens, à quibus, si per artem vel naturam liberatur, priori communi prorsus quoad essentiam sit analogæ, indeque etiam chemicis A appellata; Et hoc est quod altius in O lo latere intime unitum, tantisque virtutibus pollere, perhibent philosophi per Δ em.

§. 10. Utrumque alias sulphur ex elementaribus principiis vi spiritus acidi paulatim elaboratur, exaltatur, in crassatur viscosamque induit substantiã prout natura ordinat diversam, quod testantur

Φ l ϕ

Jun. 2000 M,

ϕλδγζη sulphura ministerio olei vitrioli spiritus ☉ ex ♂io parata
à Robert. Boyl. Chim. Scept. p. 24. cum Aqua forti à Tachen. Hippocr. Chim.
p. 206. Ex quo fundamento etiam spiritus ☉ ✕ & ☉ per se flam-
mam averfantes, invicem maritati & ♁o immiffi lucidiffimam
flamam fpargunt, nullà prorfus relicta materià, cum manifesto
sulphuris generati indicio; Et olea destillata cum spiritu ☉
vel aqva forti debita proportione combinata fatifcunt in sul-
phuream rubicundam & inflammabilem fapam, ut adeo hinc vere
judicetur, non solum inflammabilitatem, sed etiam colores magis
intrinsicos & habituales sulphuri à commiffione & unione intima
spiritus acidi cum lucis particulis proprios esse, idq; merito à Philo-
fophis primum inflammabile primumq; colorabile æftimari.

§. 11. Utrumq; etiam in vitriolo reperire datur: Commu-
niter & vitriolum & sulphur commune in una eademq; minera ge-
nerantur, unde necessario partes quædam sibi invicem associantur
& cohærent: sicut id quoque manifeste conspicitur quando assa-
tione, ut vocant, excogvitur, tunc enim potiffima ejus pars avolare
& camino ad id constructo, pollinis instar, cohæreere consuevit. Pa-
tet quoque ex eo quando dilutum loco calidiore ad digestionem
ponitur, ubi post aliquot dies genuinum & formale sulphur efflo-
rescit, & ubi destillatur, phlegmate sulphurei odoris manifeste sa-
tis se prodit.

§. 12. Sed essentielle istud sulphur, uti in aliis mineralibus
& metallis, ita in vitriolo principiis ☉inis & metallicis involu-
tum & absconditum latet, ita ut vix seorsim in naturali sua
elegantia spectari queat, aut exhiberi: Unde *Helmontinus Pro-
gymnasim. Meteor. p. 67.* sulphur inquit, metallorum esse internum
ipsi ☉io ideoq; intactum ab omni corrosivo, non minus quam à
destructionibus Δ & Δ. Et *Tract. Butler.* primum ens ♀ non
posse separari nisi per mortem ac separationem ☉ii sui à sulphure;
quin imo nec haberi istud sulphur, nisi penes adeptos, quorum nu-
merus uti electus & rariffimus ita & prorfus exilis sit. Non ta-
men nulli propterea modi dantur quibus sulphur tale seorsim im-
petrari aut exhiberi possit. Quod si enim in metallis haut ob-
scure

scire deprehenditur & quoque extrahitur, quanto magis in vitriolo,
metallorum alias, præcipue Ψ is & Φ is principio, aut producto.

§. 13. Insinuavimus paulo ante, sulphur istud philosophorum, de quo nunc inquirimus, esse ipsissimum Naturæ igne, seu Lucis cœlestis portiunculam cum purissima elementorum reliquorum materia digestam; & ex eodem tanquam vivifico semine cum spiritu universali acido quæ vis mixta, præcipue etiam mineralia & metalla generari; quamvis non ubivis ab involucris reperiatum liberum, sed in aliis plus minus immersum. Sic longe altius absconditur & ligatur in metallis perfectioribus, Auro scilicet & argento, quam imperfectioribus istis plumbo, stanno, cupro, ferro: Unde etiam factum quod de illis plane dubitatum fuerit. Vidit tamē *Cornelius Martini præfat. in libr. de mineralib. & metallis* sulphur in omnibus metallis, excepto auro, combustibile, flammam concipiens, & odorem sulphuris vulgaris exhalans. Verum nec de Θ e dubitamus, cum color & lux intrinseca satis istud demonstrat: reperitur quidem interdum pallidum aurum, modo autem per Φ ium sulphureum maxime fundatur, vel saltem cum Φ o & sulphure, uti aurifabri solent, coqvatur, rubicundum colorem facile assumit, manifesto satis indicio assumpti sulphuris, uti habet *Boyl. in Tentam. Phys. p. m. 27.* Non dicam, quod ex auro fulminante non obscure deprehendatur; nullatenus enim æque ac in pyro pulvere, citra præsentiam sulphurei principii, fieri poterat. Sed neq; Ψ vel Φ sulphure hoc metallico carent, licet extrinsecus candeat, non solum vi principiorum generationis, sed quod in multis preparationibus & resolutionibus luce, colore aliisque manifesto id ostendant; imo ex sola levitate apparet, Ψ em pene totum esse sulphureum. De Θ e nullum est dubium utpote: cujus parandi modum jam tum proponunt Helmontius, Polemannus aliique. Ita quoque Φ nus alias pene totus Ψ ialis, tamen calcinatione sulphur suum ostendit, quando in minium convertitur; ita testatur *Morhoff. Epistol. de Transmut. Metallorum p. 30.* se in Anglia aliquem vidisse, qui solo moderamine Δ , sine ulla alius rei additione, e saturni minera verum vitriolum, sulphur, Θ , Φ aliaque producere

B

Jun. 2000 N,

cere potuerit. In Sis vero calcinatione juxta *Zuelfferii* in *Manriff. spa-*
gyr. ubi crocum Sis aperitivum cum O detonando parare docet,
sulphur eius ejus præ omnibz conspicitur, effectu plane eodem, qv̄
alias ex simili Si cum sulphure communi, Sio & S o, carbonibus,
sanguine & ossibus animalium tractatione accidit, ubi trium re-
gnorum sulphura concurrunt. Sed plura petanturè *Polemanno* *Tract.*
novum lumen medicum de magno arcano sulphuris philosophorum in-
scripto, ubi de mineralibus sulphuribus curiosissimè agit.

§. 14. Non infeliciori successu patebit etiam sulphur istud
vitrioli ex variis præparationibus subsequenti capite mox enume-
randis. Quamvis enim hic quoque multi nubem pro Junone, ut
dicitur, sapius amplectantur, eandem tamen omnes sub terra ista
subtilissima colorata Vitrioli deprehendunt & admirantur meri-
tò. Sunt quidem, qv̄ terram istam purissimam coloratam & luci-
dam in metallis æq; ac mineralibus nostroq; vitriolo reperiundam
sulphuris nomine prorsus indignam reputant, eamq; tan tum sub-
tilem metallorum calcem, pro varia textura varie coloratam, dicen-
dam esse autumant; eo potissimum fundamento instructi, quod
ejusmodi Terræ in Δ e diutissimè perdurent, nec, uti sulphuri alias
propriū, deflagrent, neque oleo sitatem, odorabilitatem aliaque
sulphuris phœnomena præ se ferant. Hinc à *Clarissimo Elsholtzio*
Destillatoria Curiosa non solum sulphura metallorum, sed in specie
vitrioli, inter non entia Chimica reputatur. Verum ad hæc suffi-
cienter responsum putamus à *Rolfincio*, *Helmontio*, *Polemanno*,
aliisque: Sulphur quidem ex se ipso semper inflammabile existit;
est enim ipsissimus naturæ ignis, ipsissima lux, subtilissimæ tantum
terræ juncta, adeoq; omnis flammæ fons & origo: Minus autem
quando Sis metallici fixi consortio fruitur, ab hoc enim mirum
quantum implicatur & ligatur, ut ad resolutionem in flammam
prorsus sit ineptum: Quod vel ex oleis ipsis sulphureis liquet, quæ
si cum sale fixo combinantur, uti in sapone contingit, omnem in-
flammabilitatem penitus amittunt.

§. 15. Alia igitur ratio est sulphurei principii sibi relictii, ab omni-
bus Sibus liberati, & cum Sibus aliisque metallicis partibus ad-
huc

huc combinati, intimè uniti & ligati; Ideo enim hoc dicebatur
essentiale mineralium principium, quod instar feminii cum Θ no
principio metallorum & mineraliũ rudimenta ponit. Hac ratione
nec Cinnabaris S^{ii} , aut communis factitia, vel nativa sulphurea na-
turæ essent, quia in hoc statu nec oleositas, nec inflammabilitas, vel
odor in iis deprehenditur; cum tamen satis notum, easdem ex S^{io}
communi & sulphure S^{ii} , vel communi & minerali componi. Imò
inflammabilitas & reliqua in his quoque satis manifesta fiunt, mo-
dò ab involucris & vinculis metallicis per artem probe liberen-
tur: Sic enim cinnabaris in torum potest deflagrari & in auram re-
solvi; Sic sulphur S^{ii} auratum & diaphoreticum rite præparatum,
cui etiam *Angelus Sala anatomia Antimonii part. 2. c. 1.* aliiq; sulphu-
ris nomen prorsus denegant, carbonibus impositum non solum fu-
mat, sed & flammam sulphuream odore & colore repræsentantem
de se emittit: Sic etiam è vitriolo nostro idem sulphur redditur
combustibile modò incombustibile *Confer N. Le Febur. Chim.*
p. 816. seq.

CAP. II.

De

Sulphuris Vitrioli Inventoribus, & variis præparationibus.

§. I.

Quandoquidem igitur nunc constat, minerale istud sulphur,
quod inquirimus, in vitriolo reperiri: disquirendum venit, an
& quomodo ex artis fundamentis præparari & in usus medicos ac-
commodari queat: Agnoverunt id quidem jamdudum Naturæ
Mystæ, proculdubio primùm præter intentionem, in aliis præpara-
tionibus circa vitriolum institutis, quemadmodum nobis id ma-
ximè conspicuum se dedit in sublimatione florum Θ * Jal-
rum: Nihilò secius adeò rarum semper fuit, ut non solum *Cro-
lius* testetur, sibi nunquam visum, sed etiam multi adhuc de eo *pro-*
fus dubitent. Plures quidem & varii ubivis apud auctores sulphur
hoc

B 2

Jun. 2000 N1

hoc parandi reperiuntur modi, sed utrum genuini, aut plurimi non potius sublesta fidei sint, disquirere operæ pretium erit.

§. 2. Primam sulphuris hujus mentionem invenimus apud Teophr. Paracelsum. *Lib. de rebus naturalibus Cap. 7.* ubi de sulphure ejusq; speciebus imprimis embryonatis agit, sed absq; processus, seu modi parandi descriptione; adeo tamen ibidem commendavit vim ejus anodynam, ut in summos labores spemq; maximam conjecerit omnes sui admiratores, qui tamen ut plurimum laborarunt irritò; Unde etiam ipsius asseclæ quidam eò tandem devenere, ut statuerent, Paracelsum ipsum ignorasse præparationem, saltem ingenio aliàs gloriabundo tanta de eodem prædicasse, ut ingenia promissis vexaret: Fateor, inquit *Crollius in Basil. p. 223.* me genuinum vitrioli sulphur fixatum non vidisse, ne quidem apud Huserum, Chemicum tùm temporis celeberrimum. Laudani quidem descriptio affertur ex Paracelfo, sed sine vitriolo, potius ex Opio Thebaico.

§. 3. Quercetanus autem veram parandi artem possedisse probabilius videtur, quia suum Nepenthes, sive Laudanum exinde componit. Nam *Tract. de Materia Med. Vigon. edit. Anno 1603.* aperte negat Laudanum suum recipere s. opium s. vim ejus, sed pro certo asserit, præcipuam vim anodynam depromptam esse ex Δ li dulci, tinctura corall. Croco &c. Nihilò secius modum præparandi reticuit, nisi quod in Pharmacopœia suâ, (ubi etiam aliud Laudanum habet, quod opium ingreditur:) species Theriacæ recensens moneat, ex \mathcal{B} lo Hungarico, Cyprio & Romano elici debere sulphur istud opio longè præstantius.

§. 4. Refert quoq; *Libavius Syntag. Arcan. Chim.* processum ex Laboratorio Chimico Quercetani à Ministro ejus pecuniæ avido fuisse divulgatum, & præcipuè Hartmanno, à quo ad Martinum Kulandum in Bohemium fuerit transcriptum, communicatum; Quod cum percepisset Quercetanus, 200. Coronatis eundem redimere voluisse, sed frustra. Quidam seq; modum eidem tribuunt, quo \mathcal{B} lum Ungaricum per solutiones reiteratas optimè purificatum ab rubidinem calcinatur moderato Δ , deinde Calx edulcoratur

aur ∇ f. post affuso oleo vitrioli rúbro in vase hermeticé clauso per
duos circiter menses digeritur : unde impetratur pulvis rúbicun-
dus, qui loco humido in oleum dulce liqvescit, quem etiam *Unze-
rus Tract. Med. Chim.* pro vero Ae anodyno habet. Verum il-
lud non A , sed elixir Oli dulce *Quercerani* fuit, quod sub tincturæ
nomine occultavit, & cuius mentionem facit in *Confil. circa finem*

p. 130. Ex ipso etiam deliquio ejus patet, non esse verum & purum
 A , sed O metallico adhuc junctum, adeoq; Aris nomine adhuc in-
dignum, quamvis in ulcerib9 alijsq; satis præclarú usum obtineat.

§. 5. Ejusdem ferè conditionis cum Elixire hoc Oli sacha-
rino est illud, quod habet *Libavius in Collect.* ubi O lum ad summum
calcinatum coquit cum aceto quousq; tincturam extrahat : hanc
decantat & reliquias iterum coquit, idq; repetit, donec rubedo de-
ficit; Extractions omnes coagulat, hinc ad candescentiam cre-
mat, postea rursus solvit in ∇ still. coquit & extractions repetit :
Hæc denuò eodem modo coagulat & calcinat, idq; tertiâ vice, do-
nec essentiam acquirat, quam, dicit essentiam A eam dulcem ex
 O lo; Sed non differt ut diximus, ab elixire Oli , nisi tædioso pa-
randi modo.

§. 6. Tùm temporis jam circumferebatur anodynum Oli .
sulphur à *Wolffgango Thalerio Medico Augustano & P. Montano*
descriptum, ex soluto O lo per instillationem salis vel olei F i per
deliquium præcipitatum, & edulcoratú, quod hodie etiam à multis
sub hoc titulo vèditur, unde & *Schrödero* vocatur sulphur Oli dulce.
Verum & hoc longissimè abest à sulphuris natura, quin potiùs terra:
 Oli , vel ochra limosa metallicis partibus adhuc gravida, & hinc etiã
magis emetica quam sedativa dicenda. *Keslerus* id ipsum rectiq; vo-
cat sulphur suum Oli purgans; *N. L. Febure* quidem sulphur su-
um dulce eodem modo parat, solvendo scilicet Oli in rore destilla-
to & digerendo per O VII. post filtrando & abstrahendo menstru-
um per destillationem, cui liquori sic purificato affundit oleum F i
per deliquium & idem sulphur præcipitat; quod tamen non tan-
quam anodynum, sed pro ulceribus commendat. Alia vero ra-
tio est, quando idem præcipitatum cum spiritu vini aliquamdiu

circulatur & cohobatur, tunc enim omnino medicina ad pulmo-
num præcipue affectus præstantissima emergit.

§. 7. Alii, inter quos etiam *Crollius*, oleo Oli rectificato af-
fundunt S. V. digerunt per aliquot menses, hinc destillant & oleum
innatans colligunt, quod pro vero sulphure Oli venditant: eisdem
autem jam tùm *Libavius l. c.* respondit, non tam Oli , quàm vini sul-
phur esse. Quo etiam spectat illud, quando scilicet oleo vitrioli
instillant spiritum O & oleum Feri quo præcipitatur sedimentum
aliquod, à quo destillatione abstrahitur oleum Saccharinum, qua-
le forsane illud fuit, quod quidam Frater Societatis Jesu apud Mar-
cum Marci adeo in arcanis habuit: Utut enim ejusmodi olea non
remnendi usus sint, tamen non purum sulphur, quin potius deli-
quium partium O narum cum sulphurearum consortio exhibent.

§. 8. Schröderus ex Hartmänno in *Crollium & Tenzelium*
probat seq. modum: Z S Limatur, puriss. p. i. Oli . Ungar. p. ij. trita &
optimè mista imbibit F ad eminentiam z. circiter digitorum; hinc
coquit & coagulat ad siccitatem, demum calcinat ad candescentiam:
Huic iterum affundit F ad eminentiam & extrahit tincturas, quas,
postquam ad siccitatem abstraxit & edulcoravit, vocat sulphur Oli
inflammabile, quod maxime asthmaticis commendat: Si verò ad
dimidium tantum abstrahit & affundit oleum F per deliquium,
præcipitatur pulvis rubicundus, quem edulcorat, & pro vero sul-
phure anodyno fixo incombustibili laudat. Cum eadem descri-
ptione ex asse convenit *Zvellseri* sulphur anodynum, quod tradit
Manriff. Spagy. Parr. 2. C. 9. p. 394. Eandem sequitur & *Febur l. c.*
quo sulphur Oli combustibile & incombustibile parat, & mirum in
modum encomiis extollit. Verum nec hoc genuinum Oli sulphur
anodynum esse, satis demonstravit *Cl. Hoffman. Clav. Pharmac.*
Schröder. L. III. C. 26. p. 364. cum pulvis iste Oli oleo F F us ni-
hil aliud sit, quam portio aliqua substantiæ metallicæ à F per Oli
corrosionem separata.

§. 9. Eiusdem ferè sortis est illud, quod habet *Penotus de Med. Chim.*
sub Titulo *Sulphur Vitriolatum*; Qui ferri laminas cum V L in qua
 Oli um dissolutum coquit, quousque pulvere rubro, seu rubigine ono-
rata

rate apparent; Eam abradit iteratis vicibus, deinde cum S. V. circulat, demum aquis cordialibus abluit & ad omnes dolores tantquam excellentissimum anodynum commendat: Idem proponit etiam *Qyvellferus l. c. p. 1. C. 3. p. 339.* De hoc autem jam dudum suum exposuere iudicium *Angel. Sala Sect. 1. Synops. Aphor. Chimiatri. 45. Libar. l. 1. Epist. 35. & Guern. Rolfinc. Chim. Lib. 5. Sect. 9. cap. 8.* istud scilicet nullius esse momenti; non esse sulphur, sed partem mineralem fixam S li, cui nomen sulphuris S li anodynū nequaquam debeat.

§. 10. Majori igitur jure sulphuris nomen sibi vendicat, quod *Libavius Syntagm. arcan. ex Rupecissa & Lullio* proposuit: Illi enim Mercurium quatuor vicibus à vitriolo sublimatum solvunt in aqua diu macerando & digerendo, quousque Mercurius reductus subsideat, quæm à menstruo separant; Quo facto ferri laminas candentes in novo aceto extinguunt aliquoties, idque tandem cum priori confundunt, quo præcipitatur pulvis jucunda rubedine fulgens cum Spiritu Vini circulandus & exaltandus. Majorij jure diximus, hoc sulphuris nomen mereri, constat enim Mercurium aliquoquin sulphuris consortio gaudere, idque in amplexus suos mirè arripere, ut vix ac ne vix dissociari queant; Hinc metallorum sulphur ipsi Mercurio internum esse, antea ex *Helmontio* attulimus, idque intactum ferè ab omni corrosivo non minus, quàm à destructionibus ignis & aeris; Hinc quoque vitrioli sulphur in ætione S ii ad eò intimè cum eodem jungitur, ut non nisi præcipitatione cum oleo F ri vel simili, quæ Turpethum minerale conficimus, elegantè rubedine appareat; quod aliàs in S io cū spiritu S is soluto & deinde præcipitato, non observatür. Ex hoc etiam fundamento S ius ab S io simplici vel Regulo ejus O lari, D ri, S li secundum artem sublimatus elegantissimam largitur cinnabarim, quæ revera nihil aliud est quàm S ius S ius dulcis, sulphure S ii simplici aut solari, lunari, vel martiali intimè unitus & combinatus, Vid. *Excellentissimi Wedel. Pharm. in A. F. R. p. 139. Junck. Chim. Experiment. p. 353. seqq.*

§. 11. Possset quidem adhuc aliquis excipere, sulphur istud cum aceto præcipitatum non tam ex vitriolo quam ferri laminis

in

Jun. 2000 N,

in aceto extinctis fuisse communicatum; Cui autem satisfaciet, quod soli Mercurii Crystalli per additionem olei tartari, uti antea dictum, in turpetho minerali id satis manifestè ostendant; Vel etiam quod per se digesti tandem pinguescant & nigrescant, è quibus cum spiritu Vini egregiam plane Tincturam & ex hac, s. à abstracta ac edulcorata desideratum medicamentum impetrare licet.

§. 12. Verùm adhuc alià ratione impetratur tale sulphur, quando vitriolum ♂ vel ♀ s. a. ad rubedinem calcinatum miscetur & digeritur aliquamdiu cum anatica parte ☉ & indeqve demum flores crocei per repetitas cohobationes sublimantur. Hi enim flores si ∇. s. solvantur, & solutio filtratur, relinquunt pulverem rubeum genuino vitrioli sulphure prægnantem. Zuelffer l. c. c. 3. p. 339. pulverem hunc tantum edulcorat, non nihil calcinat & pro vero anodyno exhibet; Hoc autem nondum satis perfectum observavimus, siquidem Δi subjectum, pars quædam in flammam quidem comburitur, sed altera quædam relinquitur, metallica seu cuprea, præcipue si flores non repetitis vicibus cohobati fuerint. Rectius igitur sulphur istud de novo affuso menstruo convenienti à metallicis liberatur, extrahitur & exaltatur demum in medicinam commendabilem: Id quod innuere etiam videtur *Helmontius Tr. Duumvirat.* Legitimum, inquit, sulphur vitrioli per repetitam cohobationem ultima Δis tortura expressus & volatilis coagulatur & fixatur, quod præstat ☉ & ci, qui deinde postmodum auferri debet per Spiritus Vini repetitas destillationes &c. Et *Cl. Hoffmannus Glav. Pharm. Schröder. p. 364.* Ne Lectorem benevolum sine munusculo dimittamus, scias, te verum ac genuinum Archæi fedativum acquiriturum, si sulphur istud vitriolum ♂le à Zuelffero descriptum sumas, & ad summam maturitatem beneficio alcoholis vini excoqvas, hoc sufficet pro archæo sedando. Celebrerrimus autem *Cnoesselius Appendice Ephemer. German. Anni VI. & VII.* parandi modum clarius communicavit, quem videre & quilibet exercitatus Chemicus imitari, vel quoad circumstantias mutare poterit.

§. 13. Eadem fere ratio est, si è vitriolo Qris non calcinato
destillatur ejus spiritus volatilis uti moris est; hic postea commi-
scetur cum Θ & \times co & destillatur denuò; Sic enim post operatio-
nem invenies in fundo Sal ammoniacum sulphure eodem vitrioli
prægnans; hoc si à Sale aufertur, & cum spiritu Vini cohobatur, ha-
bebis desideratum anodynum.

§. 13. Certum alias omnino est, hæc ratione sulphura mineralia
quæcunqve à metallico suo vinculo commode liberari posse & de-
bere; Quæcunq; enim ligantur ab acido fixo, eadem etiam à con-
trario volatili debebant rursus resolvi; Hoc enim est, à quo vincu-
lum istud, arctissimum licet, per diuturnas digestiones & co-
hobationes tandem invertitur, ut aliis crassioribus partibus se jun-
gat & secedat, sulphur autem nunc salino jugo excusso, pristinum
volatilitatis suæ statum obtineat & dominio potiatu liberiori; si-
mili prorsus ratione, quæ è massis sæpe rudis, instar capitis mortui,
olea acra parantur, modo omnia observanda probe observantur.

§. 14. Id tamen adhuc monere licet, quod unumquodlibe-
quidem vitrioli genus operationi inservire queat; nam & album
suo sulphure gaudet; quoniam autem sæpius de peregrinis, imò ar-
fenicalib; partib; participat, non sine ratione selectus habetur, non
tam ratione opulentia, quam puritatis, & maturitatis: Hinc etiam
Theophrastus Paracelsus, dum embryonatum vitriolum appellat,
insinuare videtur, non in vitrioli corpore perfecto, sed embryo-
nato i. e. in principiis adhuc latente quærendū esse sulphur. Cypriū
seu Romanum procul dubio purissimum sulphur continet, sed
commodum satis quoque reperitur Ungaricum; imò aptissimum
est vitriolum Sis ; nam flores Θ \times ci etiam à Se , vel lapide hæma-
tite, quemadmodum Aroph Paracelsi decantatissimum paramus,
sublimantur crocei. Sic notabilis quædam in acidulis Slib reperitur
Terra rubicunda, vitriolica, foliata, quæ primum acidulis olei in-
star scremoris varii coloris innatat, postea vero ad fundū subsidet:
Eandē non incommode vitrioli loco inservire posse judicari, ut-
pote quæ à natura ipsa jam maxime excocta & digesta: à qua etiam
cum sola aqua pluviali in balneo dulcissima & subtilissima terra

C

ang.

Jun. 2000 M,

anodyna extrahitur, cum spiritu S^{is} vero insignis efficaciae tinctura emergit. Alias etiam eligitur Vitriolum Q^{ris} ab Helmontio, Polemanno, Febure aliisque; unde etiam sulphur ejusdem primum ens Q^{ris} dicitur.

CAP. III.

De

Sulphuris hujus Virtutibus,

§. I.

Quemadmodum de vitriolo in genere mirae inter Autores praedicantur laudes, adeo, ut ipsi vel tertia medicinae pars ascribatur, aut juxta Quercetanum & Angelum Salam, qui inter chemicos mentiri, juxta *Conringium*, desit, integra pharmacopoeia exinde constare possit; ita non minores, sed potiores parti ejusdem primariae sc. sulphuri tribuuntur. *Paracelsus l.d. rebg naturalibus c. 7. & Tr. d. sulphure T. 6.* commentat praem omnibus tanquam jucundissimum & tutissimum anodynum, quod omnes dolores sedare possis instar opii, sed sine omni noxa. Cujus doctrinae vestigiis potissimum insistent *Helmontius Tr. in verbis herbis & lapidibus magna est virtus*; hortatur omnes Tyrones, ut addiscant quae mineralia vi peregrina spoliare, quia sub ejus custodia lateat vitalis ignis archaem in desideratos scopos placidissime deducens: Et *Tr. Butl. in specie* persvaderet, nihil aequè victoriosè in humidum radicale agere, atque primum ens veneris, vel ad vitam longam sulphure soli esse benignius; imo vel ad catervam morborum propugnandam sufficere. Eidem non minores laude tribuit *Clarissimus Fr. d. L. Boe Sylvius*, cujus verba *Prax. Med. Lib. II. C. XXVI.* digna sunt quae notantur: Ita enim §. XVII. quod de vitrioli, inquit, sulphure narcotico vel potius anodyno, aut pacativo narrant multi, satis arguit ignotum esse plerisque, hoc sulphur nunquam tamen satis laudatum, ob vires plane stupendas, utpote quas, expertus loquor, non satis valeo mente assequi, tantum abest, ut ore deprecicare queam & §. XXXII. Querant, pergit, omnes anodynum illud vitrioli & pro arcano summo habeant, quorum quot ipsum invenerint, mirabilia namque praestat in variis affectibus difficillime curandis.

Tan-

Tantas laudes etiam confirmant *Polemannus, Grembsius, Marco Marci*
aliiq; Et hic quidem propria experientia: ita enim *phil. Vet. restit.*
p. 5. f. 9. faceretur, se ex eo die, quo illo uti caperat, arthritidis remissionem
fensisse, indeq; biennio ab ea liberum profus vixisse, unde
concludit ad senectutem retardandam & gravissimos morbos va-
lere: *L. Febur l. c.* in specie laudat tanquam panacæam, quæ non
solum in archæi irritationibus & furore, sed etiam sterilitate, hy-
drope aliisq; miracula præstare possit.

S. 2. Sed ne quid nimis! Certum quidem est, mineralium re-
media imprimis Δ a, quia longius, quam tota vegetabilium cohors à
natura humana distant, atq; interea insignes dores à luce aliisq; ob-
tinent, plenissime quoq; & pertinaciter morbis eorum resistere, nec à di-
gestiva in alimentorum republicam facile deflectere. Porissimum
propter fixitatem subtilitatem & puritatem terræ omnino præ aliis vis
potenter & avide absorbendi iisdem concedenda, ut vel hoc nomine
Polychrestra sint & dicantur. Agunt enim absorbentia quælibet in
corpore, quatenus fermenta quælibet morbosa, (unde certe gravis-
sima symptomata dependent) acida & alcalina imbibunt, figunt, ex
quo tactu & societate spiritus & omnia volatilia irrequieta red-
dunt minus mobilia, minus activa, adeoq; consequenter spicula
Sua vellicantia & pungentia potissimum removendo, nervinum ge-
nus insigniter solantur & hoc respectu merito anodynus accèssentur.
Quemadmodum eo sensu etiam *Mollenbroccio* Tincturam suam ex aphoni-
tro adeo commendat & non incongrue anodynum minerale vocat.

S. 3. Neque alia ratio est, quod *Gialia fixata* & Δ e minera-
li imprægnata e. g. Φ ius diaphoreticus *Helmontii* & *Paracelsi*, *Arca-*
canum Corallinum, *Cinnabaris Sy* aliaque ad universalium fere
apicem adscendant, nisi quod præ aliis egregiis virtutibus in qui-
buscunque gravissimis paroxysmis tam cito & efficaciter
humorum & spirituum acrimoniam & effervescentias leniunt &
temperant, adeoque archæum mirabiliter tranquilliant. Eadem
igitur virtus nec Φ li Δ i, utpote præ cæteris à natura ipsa optime ex
cocto, præparato & correcto deneganda venit. Commendari potius
meretur in affectibus quibuscunq; à nimio humorum & spirituum

orgasmo vel pugna oriundis, unde non mirum, insignem ejusdem efficaciam in peste, febribus malignis, diarrhæis dysenteris vomitionibus inflammationibus, motibus convulsivis, colica, arthritide & similibus à Præcticis deprehendi: Ideo etiam Θ Φ li à B. Langio Lipsiensî *Miscell. curios. med. p. 13.* emeticorum manna & alpha vocatur; ac præcipue in affectibus capitis, ob Φ anodynum blandum, consentiente *Celiber. VVedel. d. Fac. Med. p. 160.* eo evibratû, mire commendatur. Et ex hoc fundamento Panacæam istam Holsaticam s. Arcanum duplicatum virtutem maxime alterativam. & sedativam in febribus; & spiritum Φ li volatilem præcipue in epilepticis insultibus non aliunde, quam à Φ hoc Θ li anodyno obtinere, nulli dubitamus.

S. 4. Neque obstat quod ejusmodi Φ a fixa à calore nostro non æque intime ac vegetabilia subigi queant, aut resolvi: subiguntur tamen in tantum, ut scilicet per omnes poros hinc inde distribui vimq; suam sufficienter exferere valeant: Solvuntur certe crudæ Φ is scorix in corpore, ut manifeste inde sedes alvinas nigredine tingi observemus. Imo si teste *Brendelio Chim. in A. F. R. p. 162.* Φ extrahi & solvi radicaliter potest, ita ut proportio fiat inter hoc & ventriculum, quo eo melius à calore nostro in actum deducatur & facilius ad loca corporis distantissima penetret & operationes luculenter edat; de nostro Φ e minus ligato utiq; nullum est dubium: Et posito, quod ultra primas vias non distribuatur, suo tamen officio fungi potest duplici potissimum ratione; Primo quidem peregrina fermenta in ventriculo & intestinis absorbendo, figendo & invertendo, unde necessario hinc exhalantes aura, vel halitus cohibentur & per consequens irritationes nervosarum partium & dolores oppidò sistuntur: Deinde quatenus in structura machinæ corporeæ, ratione admirandæ nervosi systematis fabricæ: & inde dependentis multiplicis partium solidarum consensus, ventriculi & intestinorum affectibus sedatis, etiam reliquarum partium pathemata, quæ hinc dependent, sopiuntur & tolluntur. Sic nemo nescit, terrea, cretacea, cinnabarina & similia Capitis, aurium, dentium, articulorum aliarumque remotissimarum partium dolo-

res felicissime tollere, ut ut etiam de his æque dubitari possit,
utrum in substantia eo distribuantur.

§. 5. Nulla etiam malignitas, vel narcosis hic metuenda sub-
est, secus ac in aliis narcoticis proprie dictis, quæ inconvenienti dosi
vel tempore exhibita sæpius fiunt necrotica. Ipsum opium saluber-
rimum medicamentum, & legitime licet præparatum, tamen pro-
miscue, quibuscunq; morbis & quocunq; tempore, e. g. in febribus
i ntenstissimis dolorib; & motib; convulsivis urgentib; itè in pe-
ripneumonia, orthopnoea, asthmate, catharris suffocativis, vulne-
rib; ulcerib; virium lapsu aliisq; sæpe parum auxilii spondet, imo
magis nocet. Secus autem ea, quæ tantum vi absorbente & sic acrimo-
niam humorum mitigante inter anodyna recenseri merentur,
quocunq; fere statu etiam viribus jam debilitatis tuto & sine
narcosi spirituum maligna adhiberi queunt: *Qvam in rem inge-
niose VVedelius d. Med. Fac. L. II. S. II. Cap. X.* Sunt quædam ano-
dyna, quæ non æque sunt narcotica, quæ nempe acrimoniam hu-
morum quidem mitigant & consequenter dolores auferunt, sed
tamen somnum intentione primaria non inducunt, talia sunt Δ
anodyna, vulgo narcotica dicta metallorum & mineralium, quæ
eximium latet in Cinnabari ζ i, de qua effectus vidi notabiles, con-
quievisse inde dolores dentium, capitis &c.

§. 6. Toto cœlo igitur differunt opii vis narcotica stupe-
faciens & vis anodyna ex vitriolo parata pacativa, naturalem
duntaxat somnum concilians. Opii & similium virtus narcoti-
etiam in spiritus, propter vaporesitatem ingentem, se extendit; Vi-
trioli vero anodynum agit tantum in effervescentes humores
præcipue biliosos; quemadmodum alias vitrioli simplicis & Salis
vis insignis est in bilem ferocientem, quam insigniter temperat &
adstringit, non tam ratione austeritatis blandæ, qua præditum est,
sed beneficio sulphuris hujus, præcipue post spiritus expulsionem
& calcinationem ad flavadinem, vel rubedinem; Ut vel unico hoc
& maxime polychesto medicamento plurimum in variis morbis
proficere queamus.

C3.

S. 7.

Jun. 2000 N.

§. 7. Neq̄ tamen propterea sulphur nostrum cui liber promiscue & sine indicationibus certis exhibere, autor esse velim; siquidem etiam optima medicamenta sinistrè exhibita interdum male cedunt. Præcipue cavendum erit, ne solum & semper, sed cum aliis volatilibus potius, quam terreis exhibeatur; ita enim sub confortio eorum Diaphorism facilius promovebit, nec crisin quamcunq̄ facile impedire poterit: Fixioribus vero & terreis jungetur tutius, graviter urgente malo, aut graviore adhuc imminente. Talia & similia Prudens Medicus alias facile judicabit. Pauca igitur tantū addim⁹ de præparatis ex hoc sulphure & dosi.

CAP. IV.

De Sulphuris Anodyni Præparatis & Dosi.

§. 1.

Nullum dubium est, quin ex eo præparata ejusdem, vel majoris virtutis concinnari queant: Si enim mineralia ipsa ritè digesta menstruis Sulphur suum communicant, quanto magis à mineris & metallis jam separata Sulphura cum iisdem combinare & exaltare possibile erit: *Polemann d. Sulphure Phil.* Elixir suum vitæ concinnat ex Sulphure aurato Antimonii, sæpius ab illo adstrahens ꝑo Cinamomi, quod tandem Sulphur hoc secum super retortam rapit. Sic qq. Cinnabaris ꝑij digestus saltem cum oleo citri, vel simili Sulphur suum communicat menstruo, relicto ꝑio. Aliter illud à Cinnabari abstrahere docet *Cl. Elsholzius de stillatoria Curiosa.*

§. 2. Præ cæteris autem expetuntur mineralium Tinctura & Effluentia, quæ, uti in aliis per alcalia potissimum extrahuntur, ceu constat ex Tincturis ꝑii ꝑ satis, Tinctura Ois *Linckii* & similibus: ita paratu non erit impossibilis Tinctura Sulphuris vitrioli anodyna: Id quod etiam à Chemicis celebrioribus hæctenus non frustra-
neo

neo successu fuit tentatum. Alii sulphuri huic affundunt Spiritum Viridis aris volatilem, quousque extrahat Tincturam, quam in alembico ad consistentiam mellis redigunt: Hinc denuo cum spiritu Vini alcoholisato, vel sambuci, aut simili extrahunt Tincturam eamque tandem ad consistentiam abstrahunt. Eadem Tinctura impetratur, si loco menstrui Spiritum Vitrioli \square factum & cum Spiritu Vini alcoholisato per cohobationes optime unitum addas, quamvis, ut verum fatear, ejusmodi Tincturae adhuc vitriolum Sis , vel Qis sapiant, & hinc quoque jure Tincturae Oles adstringentes dici possint; virtute tamen non inferiores: Nam & Tinctura vitrioli Sis in forma sicca est optimum precipitativum. Potest autem essentia sulphuris nostri anodyni etiam solum cum Spiritu Vini & \ominus Pri satis commode parari. Conf. *Zuelffl. c.*

S. 3. Idem sulphur in forma olei exhibet *Febure* miscendo illud cum \ominus P & hinc in \triangle reverberii destillando; Sic enim prodit oleum rubicundum, cui affundere jubet P quo precipitatur pulvis subtilissimus purpureus; Hunc cum Spiritu Vini alcoholisato per aliquot septimanas digerit, quousque sulphur instar olei stillatitii innatare observatur, quod se separat & in plurimis gravissimis affectibus commendat.

S. 4. Spectat huc spiritus sedativus simplex & compositus *Cnoesseli* est spiritus vitrioli volatili cum sulphure anodyno aliquoties digesto & cohobato ortus; est quo etiam Autor, qui sulphur illud *Corculum* suum appellare solebat, *Tincturam suam quietis* adornavit, & in officinam regiam introduxit: Neque dubium est, quin praeter *Nepenthes Quercetani*, & *Laudanum Hartmanni* etiam varias alias compositiones ingredi possit. Videtur lapidem illum decantatissimum *Butlerianum* sulphur hoc baseos loco habuisse, cum de eo requirat *Helmontius Tr. Butler.* ut sit corpus metallicum, ab artifice referatum ac veluti resuscitatum, recens ab igne surgens, sit volatile, bis vel ter sublimatum & rursus quodammodo fixatum, minima quantitate in archaum se extendens eundemque sopiens & demulcens &c. quae singula sulphuri huic applicare posse, nemo non videt.

S. 5.

Juni 2000 M,

§. 9. Quod vero Dosis hujus sulphuris attinet, non quidem
æq; ac in opiatis excessu peccari potest, quoniam tamen alias in
minima quantitate officio suo efficaciter fungitur, præstat instar
Cinnabarinorum & similibus ad grana aliquot istud præ-
scribere; Essentiæ vero Tincturæ & spiritus, pro
diverso parandi modi, tuto dantur ad ℥ss
vel ultra.

Tantum.

CONatui *Tuo*, ut debeo, congra-
tulator
Donisque ingenii benignioris
Respondens Clare, nobili scientia
Posthac ut Ipsi sis *Tibi* tum comòdo
Insigniori, tum salutis plurimis:
Sis gaudio magno Parentibus Tuis
Suavissimis, Patriæ sis dulcissimæ
Decori, celebritatem & induas Ei,
Quando celebrius Tibi paraveris
Nomen decusque. Fiat! ominor
& precor!

ex animo
PRÆSES.

Jun. 2000 M,

Ung. VI 59

ULB Halle 3
004 186 672

f

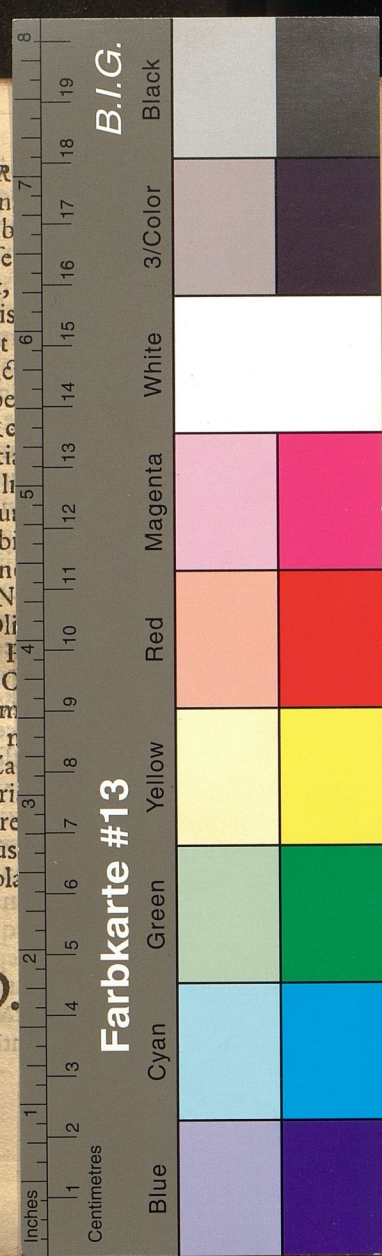
Sb.

VD 17.

Jun. 2000 RU

Q. D. B. V.

EXAMEN

SULPHURIS
VITRIOLI ANODYNI

ex
Consensu Gratiolæ Facultatis Medicæ
in Inclÿta Wittebergenſi

PRÆSIDE
CHRISTIANO VATERO
Phil. & Med. Doct. 40

Publico eruditorum examini submittit
JOHANNES EPHRAIM Böhmi/

Pofon. Hung. Med. Stud.

Ad D. XXXIX. April Anno MDCLXXXIII. X
In Auditorio Medicorum.

WITTEBERGÆ,
Typis Viduæ Augustæ BRÄUNINGÆ

Johannes Ephraim Böhmi
n. 10. 3261 B.

Jun. 2000 RU,

